

§ 6

Motion om kommunal pedagogisk omsorg (KS/2016:855)

Kommunfullmäktiges beslut

- Motionen avslås gällande att skyndsamt införa pedagogisk omsorg.
- Motionen antas gällande att inte införa pedagogisk omsorg på orter där det enbart finns enavdelnings förskola/fritidshem utan enbart inom Tranemo tätort om det finns tillräckligt underlag för verksamhet.
- Förvaltningen får i uppdrag att påbörja rekrytering av personal då tillsynsbehovet uppgår till 260 tillsynstimmar inom Tranemo tätort.
- Förvaltningen får i uppdrag att på hemsidan informera om verksamhetsformen Pedagogisk omsorg.
- Informationen riktas till vårdnadshavare som kan vara intresserade av pedagogisk omsorg som alternativ till förskola inom Tranemo tätort. Personer som kan vara intresserade av att starta pedagogisk omsorg i egen regi.

Beslutsmotivering

Mot bakgrund att det i skollagen (25 kap 2 §) anges att kommunerna skall "sträva efter att i stället för förskola eller fritidshem erbjuda barn pedagogisk omsorg om barnets vårdnadshavare önskar det, och att "sträva efter" innebär enligt de Allmänna råden "att en kommun inte utan vidare kan avstå från att tillhandahålla pedagogisk omsorg" så behöver Tranemo kommun informera vårdnadshavare om verksamhetsformen och också ta initiativ till att uppmana personer som är intresserade av att arbeta i kommunal eller egen regi inom Tranemo tätort att kontakta Lärandesektionen.

För att skapa en stabil och tillräckligt kostnadseffektiv verksamhet för både medarbetare och vårdnadshavare med förutsättningar för kontinuitet, krävs en volym av tillsynstimmar så att två medarbetare kan anställas. En rimlig nivå att starta vid kan därför vara ett behov av 260 tillsynstimmar vilket motsvarar en lägre beläggning (ca 75%) än för motsvarande medarbetare inom förskolan.

Sammanfattning av ärende

Victoria Haraldsson (Centerpartiet) och Marianne Hörnqvist (Moderaterna) har 2016-11-22 lämnat en motion gällande att Tranemo kommun skyndsamt skall införa kommunal pedagogisk omsorg och på detta sätt "möjliggöra alternativ inom barnomsorgen".

En utredning har genomförts av Lärandesektionen runt faktorer och perspektiv som är väsentliga att belysa och kontakter har också tagits med andra kommuner om hur man hanterar frågan.

Lärandesektionen har kommit fram till att föreslå att anta motionen till viss del genom att få uppdraget att informera om verksamhetsformen på hemsidan för att kunna få intresseanmälningar av de som skulle vilja arbeta inom kommunal pedagogisk omsorg och vid ett anmält behov av 260 tillsynstimmar/ vecka från vårdnadshavare, vilket skapar rimliga förutsättningar för kontinuitet, kvalitet och kostnadseffektivitet aktivt starta rekrytering av två medarbetare.

Ärendet

Bakgrund

Victoria Haraldsson (Centerpartiet) och Marianne Hörnqvist (Moderaterna) har 2016-11-22 lämnat en motion gällande att Tranemo kommun skyndsamt skall införa kommunal pedagogisk omsorg, men att en sådan verksamhet inte skall ersätta enavdelnings förskola/fritidshem.

Förvaltningen var i kontakt med motionärerna i april 2017 för att ge dem tillfälle att utveckla sitt förslag. Vid dessa samtal framfördes synpunkten att förslaget bör omfatta de större orterna där denna form kan vara ett komplement till de stora förskolorna med stora barngrupper och omfatta barn upp till 12 år. Alla delar i motionen var fortfarande aktuella.

Information lämnades också av Victoria Haraldsson att detta erbjudande ges i Gislaved, Härryda och Borås.

På följande orter finns förskolor och fritidshem med en avdelning.

Nittorp (Åsalyckan)
Ljungsarp (Ljungbacken)
Ambjörnarp (Björnen)
Sjötofta (Sörgården)
Uddebo (Regnbågen)

På dessa orter skulle pedagogisk omsorg konkurrera med befintlig verksamhet och det skulle kunna innebära ökade kostnader om inte dessa förskolor/fritidshem får full beläggning, speciellt i Ljungsarp och Sjötofta är det är ett vikande barnunderlag.

Pedagogisk omsorg – Definition Bilaga 1

I bilaga 1 redovisas definitionen av samlingsbegreppet Pedagogisk omsorg samt kommunernas ansvar (ur Skolverkets allmänna råd)

Nuläge

I dagsläget finns ingen pedagogisk omsorg i Tranemo kommun.

Den sista kommunalt organiserade verksamheten avslutades då två medarbetare gick i pension augusti 2011 respektive 2013. I Dalstorp fanns sedan pedagogisk omsorg i privat regi mellan april 2013 och november 2015. Under våren 2017 har det kommit en förfrågan om villkoren för att starta pedagogisk omsorg och material och processbeskrivning har lämnats ut.

Hur fungerar pedagogisk omsorg i praktiken? – Förvaltningens perspektiv och utredning

Enligt definitionen i bilaga 1 kan pedagogisk omsorg bedrivas i flera olika former.

Det vi utreder i svaret till denna form är att som anställd i Tranemo kommun bedriva pedagogisk omsorg i sitt hem. Efter kontroll med motionär Victoria Haraldsson är den här verksamhetsformen som efterfrågas och därför utreds. I motionen nämns även att bedriva pedagogisk omsorg i särskild lokal. Detta anser förvaltningen inte vara ett gångbart alternativ i kommunal regi då det kan jämföras med förskola.

Idag finns det ingen pedagogisk omsorg i kommunal regi.

Orsakerna till detta är att det är en verksamhetsform som ställer speciella krav på de som anordnar och arbetar i den. Det är ett krävande och i många avseenden svårt uppdrag att öppna upp sitt hem för verksamheten och det ofta blir långa arbetsdagar eftersom vårdnadshavare som placerar barnen i denna verksamhetsform vanligtvis har samma önskemål om tillsyn, som de som väljer placering på traditionell förskola. Detta innebär att verksamheten kan vara öppen mellan 05.30-18.30 och en stor del av tiden är ensamarbete där det egna hemmets lokaler och den egna familjesituationen måste fungera ihop med barnen som finns inskrivna.

Erfarenheten av pedagogisk omsorg är att för att få arbetsveckan att fungera krävs också samarbete med ytterligare verksamhet och då i första hand ytterligare en person som bedriver pedagogisk omsorg. Eftersom dagarna blir långa brukar lösningen vara att man arbetar fyra dagar och sedan är ledig en dag i veckan. För att få detta att stämma med tillsynsbehov fem dagar per vecka behövs en samarbetspartner för den femte dagen och därför brukar det vanligtvis bedrivas pedagogisk omsorg i par. Då det är ledig dag så är barnen hos kollegan och vice versa och då har de "egna" inskrivna barnen kanske en kortare tillsynstid eller har inget tillsynsbehov alls denna dag. Likaså täcker de för varandra då någon blir sjuk eller vid behov av vård av egna barn. En förutsättning är således ett mycket nära samarbete med en stor flexibilitet och omfattar också vanligtvis gemensamma aktiviteter så att barnen i de två verksamheterna lär känna varandra och den andra vuxna. En praktisk aspekt är därför att verksamheterna behöver bedrivas relativt nära varandra geografiskt, så att inte transporter i bil blir nödvändiga utan att det är möjligt att promenera.

För att få veckoschemat att fungera krävs det också ett mycket nära samarbete mellan vårdnadshavare och den som bedriver den pedagogiska omsorgen för att få det att fungera. Barnets schema inom pedagogisk omsorgen innehåller ofta någon/några lediga dagar/vecka. Då det i skollagen 25 kap 11§ fastställs att enskild pedagogisk omsorg också kan omfatta egna barn *"När barn tas emot i enskild pedagogisk omsorg där deras vårdnadshavare arbetar får kommunen inte lämna bidrag för fler barn till vårdnadshavaren än det antal barn till andra som har tagits emot"* så är det förvaltningens uppfattning att samma regler skall gälla för kommunal pedagogisk omsorg dvs att om det finns egna barn i verksamheten måste det finnas lika många utomstående barn som de egna i verksamheten.

Det går även att samarbeta med en förskola, men detta kan vara ett hinder till placering i pedagogisk omsorg då vårdnadshavare kan uppleva det negativt för barnen att vara i två olika verksamheter varje vecka. De som väljer denna pedagogisk omsorg generellt sett, vill inte ha en placering på förskola. För att få detta att fungera på ett bra sätt för barnen krävs regelbunden vistelse i båda verksamheterna.

För att skapa förutsättningar för den dagliga verksamheten, men också för kontinuitet om någon slutar och för att ha en handlingsberedskap vid för frånvaro hos personalen är därför förvaltningens uppfattning att verksamheten måste omfatta två personer innan den startas.

För en huvudman är det en verksamhetsform som är relativt svår att kontrollera och få insyn i. Det är också en utmaning att skapa kvalitet i den pedagogiska arbetet då det ofta är personer som saknar pedagogisk utbildning som ansvarar för den.

För att säkerställa kvaliteten och säkerheten i enskild eller kooperativ verksamhet och skapa tydlighet runt regler för bidrag har Tranemo kommun fastställt *Riktlinjer och riktlinjer för kommunala bidrag till enskild förskoleverksamhet, fritidshem och pedagogisk omsorg i Tranemo kommun.* (Bilaga 2)

För enskilda personer som vill ansöka om att starta verksamhet har utifrån dessa blanketten *Ansökan om godkännande av pedagogisk omsorg* (Bilaga 3) tagits fram. Dessa dokument redovisar den dokumentation och rutiner som behöver skapas inför en nystart. Utifrån volymen av detta förberedande arbetet är det förvaltningens uppfattning att det är svårt att genomföra detta skyndsamt. Bedömningen är att när det finns ett underlag för verksamhet är en uppstartsperiod på 6 månader trolig.

Det är således mycket som skall stämma för att få en pedagogisk omsorg att fungera.

Där det finns bäst förutsättningar att starta en pedagogisk är där det finns den största volymen av verksamhet samt flest invånare och det är idag i Tranemo tätort.

Då det inte är möjligt att skapa likvärdighet i tillgången till pedagogisk omsorg på samtliga kommunens orter utifrån att den inte skall konkurrera med befintlig verksamhet, kan det anses som mest "rättvist" att om underlag finns, erbjuda det i kommunens centralort. Därför föreslår förvaltningen att det enbart efter förfrågan från vårdnadshavare skall tas initiativ till att starta verksamhet i Tranemo.

Arbetsledning

Pedagogisk omsorg i kommunal regi kräver kunskap om förskoleverksamhet och därför är det lämpligt att verksamheten sorterar under en förskolechef.

Pedagogisk omsorg i andra kommuner

I bilaga 4 redovisas i vilken omfattning andra kommuner organiserar pedagogisk omsorg.

Gemensamt för de flesta av kommunerna är att det finns information om pedagogisk omsorg på hemsidorna.

Ekonomi – Tröskelvärde

När finns det underlag för att starta pedagogisk omsorg?

Snittkostnaden för en barnskötare inkl PO är ca 408 000 kr/år och heltid. Idag har vi i vår resursfördelningsmodell för barn 0-2 år 141 tillsynstimmar /vecka och för barn 3-5 år 203 tillsynstimmar /vecka och heltid. Ett snitt av dessa med en jämnt blandad barngrupp blir 172 tillsynstimmar/vecka och heltid.

För att denna verksamhetsform skall ha samma kostnadsbild som förskola kan detta vara ett riktmärke per heltid, för hur stort intresse som behövs från vårdnadshavare för att starta pedagogisk omsorg i kommunal regi.

I en initieringsfas är det naturligtvis svårt att direkt få en full beläggning, men för att inte övrig kommunal verksamhet skall belastas ekonomiskt är det viktigt att ha målsättningen att relativt snart få en hög nyttjandegrad. En rimlig startnivå kan vara en 75% beläggning vilket motsvarar ca 130 tillsynstimmar/ heltid.

Arbetsgång då vårdnadshavare anmäler intresse av pedagogisk omsorg inom Tranemo tätort:

Summering av det totala tillsynsbehovet.

Om inte behovet av tillsynstimmar uppgår till 260 h (ca 75 % beläggning), startar en undersökning om det finns ytterligare vårdnadshavare som är intresserade av verksamhetsformen.

Då villkoret av 260 tillsynstimmar är uppnått tas initiativ till rekrytering av lämplig personal som kan bedriva verksamhet.

Då ovanstående kriterier är uppfyllda har förvaltningen som ambition att starta verksamhet inom 6 månader.

Slutsats

Mot bakgrund att det i skollagen (25 kap 2 §) anges att kommunerna skall *"sträva efter att i stället för förskola eller fritidshem erbjuda barn pedagogisk omsorg om barnets vårdnadshavare önskar det och att " sträva efter"* innebär enligt de allmänna råden *"att en kommun inte utan vidare kan avstå från att tillhandahålla pedagogisk omsorg"* (Allmänna råden) så behöver Tranemo kommun informera vårdnadshavare om verksamhetsformen och också ta initiativ till att uppmana personer som är intresserade av att arbeta i kommunal eller egen regi att kontakta förvaltningen. Mot bakgrund av detta blir slutsatsen att anta motionen till viss del med förslaget att hemsidan kompletteras med information om verksamhetsformen och kontaktuppgifter till Lärandesektionens förskoleadministratörer så att intresserade personer kan anmäla intresse av anställning och vårdnadshavare kan anmäla intresse av en sådan placering.

Beslutsunderlag

KS § 284, 2017-12-18

BKU § 86, 2017-11-30

Motion om kommunal pedagogisk omsorg 2016-11-22

Tjänsteskrivelse - Svar på motion gällande pedagogisk omsorg.

Bilaga 1 Sammanfattning allmänna råd Pedagogisk omsorg

Bilaga 2 Riktlinjer och riktlinjer för kommunala bidrag till enskild förskoleverksamhet, fritidshem och pedagogisk omsorg i Tranemo kommun.

Bilaga 3 Blankett Ansökan om godkännande av pedagogisk omsorg

Bilaga 4 Pedagogisk omsorg i andra kommuner

Föredragning och debatt

Viktoria Haraldsson (C) tackar för motionssvaret.

Beslutet skickas till

Viktoria Haraldsson (C)

Marianne Hörnqvist (M)

Lärandesektionen

TRANEMO
KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunfullmäktige
2018-02-05

Status

Avslutas